

ВІДГУК
офіційного опонента кандидата юридичних наук,
доцента Павлової Наталі Валеріївни
на дисертацію Харкевича Юрія Івановича
«КРИМІНАЛІСТИЧНА МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ
ІЗ ДЕРЖАВНИМ ФІНАНСУВАННЯМ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми.

Необхідність розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням охорони здоров'я, стала надзвичайно актуальною в умовах пандемії, оскільки виділені кошти є життєво важливими для здоров'я нації. У зв'язку зі складними економічними умовами, спричиненими повномасштабним вторгненням РФ на територію України, державне фінансування галузі охорони здоров'я набуло ще більшої важливості.

Згідно з результатами аналізу Закону України «Про Державний бюджет», проведеного дисертантом, обсяги фінансування галузі охорони здоров'я збільшено саме після поширення коронавірусних інфекцій. Зокрема, 2019 року на фінансування зазначеної галузі було виділено 39 505 075,6 тис. грн, 2020 року – 116 370 688,8 тис. грн, 2021 року – 168 547 962,5 тис. грн, 2022 року – 194 395 858,5 тис. грн, а 2023 року – 176 325 698,4 тис. грн. Серед бюджетних призначень передбачено фінансування державних програм медичних гарантій, спрямованих саме на боротьбу з коронавірусними інфекціями.

Зростання обсягів фінансування у цій галузі супроводжується збільшенням ризику виникнення корупційних схем та фінансових маніпуляцій, що потребує негайного реагування з боку правоохоронних органів.

Здійснений в роботі аналіз кримінальних проваджень у межах предмета дослідження засвідчує, що протиправні посягання на державну власність у галузі охорони здоров'я в період пандемії охоплювали широке коло протиправних діянь і виявлялися у вигляді нетяжких, тяжких й особливо тяжких злочинів, зокрема: привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України), службове підроблення (ст. 366 КК України), підробка медичної документації у вигляді результатів ПЛР-тестів, «ковід»-сертифікатів (ст. 358 КК України), втручання до електронної системи охорони здоров'я «eHealth» (ст. 362 КК України), зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України), службова недбалість (ст. 367 КК України), прийняття пропозицій, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України), незаконне збагачення (ст. 368-5 КК України), шахрайство

(ст. 190 КК України), нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлення бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210 КК України), порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам і масовим отруєнням (ст. 325 КК України) тощо.

Правоохоронцям потрібно постійно вдосконалювати методи розслідування, використовуючи передові технології та аналітичні інструменти для виявлення фінансових правопорушень у медичній сфері. А вдосконалення криміналістичної методики є ключовим елементом як для ефективної протидії злочинності, так і для забезпечення прозорості, відповідального використання фінансових ресурсів та збереження довіри суспільства до системи охорони здоров'я в умовах кризи.

Актуальність роботи підкреслюється й тим, що обрана тема дослідження відповідає як *загальнодержавним, так і відомчим пріоритетам* стосовно забезпечення національної безпеки та протидії злочинності. Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 року № 942; Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2021 рік (Указ Президента України від 11 травня 2021 року № 189/2021), Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 року № 1155-р; Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11 червня 2020 року № 454; Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23).

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 28.09.2021 року (протокол № 18) та уточнено 29.12.2023 року (протокол № 26).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані здобувачем, у своїй більшості є обґрунтованими і переконливими. Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, які дали змогу оптимально врахувати специфіку об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження. Зокрема: *діалектичний метод* пізнання використано під час аналізу предмета дослідження, зокрема стану наукової розробленості проблеми порушення бюджетного законодавства в галузі охорони здоров'я в умовах пандемії, встановлення взаємозв'язку між елементами криміналістичної характеристики, обумовленості проведення процесуальних дій. *Формально-логічні методи пізнання*, а саме аналіз,

синтез, дедукція, індукція тощо, застосовано для вивчення наукових передумов розроблення методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії, формулювання висновків до розділів дисертації (усі розділи); *системно-структурний метод* – для класифікації кримінальних правопорушень за статтями КК України й виокремлення способів вчинення зазначених кримінальних правопорушень (підрозділи 1.1, 2.1); *типологічний* – у процесі формування характеристики особи правопорушника (підрозділ 1.3); *порівняльно-правовий метод* – для дослідження нормативно-правових актів, що регулюють публічні закупівлі під час дії надзвичайних правових режимів, зокрема в період пандемії (підрозділ 1.2); *історико-правовий метод* – для аналізу способів вчинення протиправних дій у галузі охорони здоров'я (підрозділ 1.4); *соціологічний і статистичний методи* – під час опрацювання результатів анкетування практичних співробітників і матеріалів кримінальних проваджень за фактами протиправних діянь, а також підтвердження наукових висновків отриманими результатами (усі розділи).

Зазначені вище методи використано у дисертації в їх взаємозв'язку і взаємозалежності, що забезпечило переконливість, всебічність, повноту та об'єктивність отриманих наукових результатів.

Дисертант у роботі спирається на доволі значну за обсягом емпіричну базу, яка включає в себе: результати аналізу слідчо-судової та слідчо-оперативної практики за 2020–2023 роки. Опрацьовано матеріали 325 кримінальних проваджень за фактами вчинення кримінальних правопорушень з державними коштами, зокрема виділених на галузь охорони здоров'я в період пандемії (ст. 190, 191, 210, 325, 358, 362, 364, 366, 367, 368, 368-5, КК України); статистичні дані Офісу Генерального прокурора, СБУ, НАБУ, МВС України за 2020–2023 роки; зведені результати анкетування 298 співробітників (детективів НАБУ, прокурорів, слідчих НП України й оперуповноважених ДСР НП України). Емпіричні дослідження проведено в усіх регіонах України. Під час дослідження використано власний досвід автора, набутий під час роботи в НАБУ.

Уміле використання широкого спектру сучасних методів наукового пошуку також позитивно вплинуло на ступінь обґрунтованості сформульованих висновків і рекомендацій.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях визначається тим, що дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому комплексно висвітлено теоретичні положення та розроблено практичні рекомендації у вигляді криміналістичної методики щодо розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії; сформульовано низку положень, висновків і рекомендацій, що мають наукову новизну, зокрема:

вперше:

– розроблено криміналістичну методику розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії, що поєднує теоретичні положення та практичні рекомендації щодо встановлення елементного складу криміналістичної характеристики даних кримінальних правопорушень в період надзвичайної ситуації, особливості початкового етапу розслідування та проведення слідчих (розшукових) дій, використання спеціальних знань на стадії досудового розслідування;

– висвітлено сутність кримінальних правопорушень, пов'язаних із реалізацією кримінальних правопорушень у межах виконання програм державних гарантій медичного обслуговування населення, серед яких: «Готовність закладу охорони здоров'я до надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях», «Стаціонарна допомога пацієнтам з COVID-19», «Стаціонарна медична допомога пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом Sars-Cov-2», «Готовність до надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях», що полягає у створенні штучних умов для отримання відповідного пакета послуг від НСЗУ та привласненні державних коштів;

– визначено та проаналізовано групи сучасних способів вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії, зокрема: передплата за товар медичного призначення, який фактично не поставлено; завищення вартості робіт під час будівництва кисневих станцій або проведення реконструкції наявних мереж; закупівля концентраторів, технічні характеристики яких не забезпечують виконання завдань в умовах пандемії; закупівля кисню, не призначеного для медичного використання; підроблення засобів для дезінфекції; завищення вартості медичного обладнання (ШВЛ, КТ); привласнення гуманітарної допомоги; імітація реалізації програм державних гарантій медичного обслуговування населення; підроблення медичної документації, яка підтверджує «ковід-безпечність», і внесення до електронної бази неправдивих відомостей;

удосконалено:

– елементний склад криміналістичної характеристики досліджуваних кримінальних правопорушень у період надзвичайної ситуації;

– наукові положення щодо використання спеціальних знань у різних формах: залучення спеціалістів для проведення слідчих (розшукових) дій, залучення експерта для проведення експертиз (економічних, почеркознавчих, технічного дослідження документів, товарознавчих, комп'ютерно-технічних, телекомунікаційних); консультацій фахівців (зокрема в галузі бухгалтерського обліку), відомчих перевірок (ревізій, фінансового аудиту, перевірки закупівель, моніторингу закупівлі);

– криміналістичні рекомендації щодо організації та проведення окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях за фактами протиправних посягань, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я, ураховуючи дію особливого правового режиму пандемії, а

також послідовність їх проведення, а саме: обшук, огляд, проведення судових експертиз, допит. Надано рекомендації щодо проведення окремих з них у режимі відеоконференції;

- рекомендації щодо організаційно-тактичних аспектів проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій та підвищення професійного рівня практичних співробітників, функціональні обов'язки яких пов'язані з підготовкою та безпосереднім проведенням негласних слідчих (розшукових) дій;

- розуміння предмета протиправного посягання, який визначено як державне майно, зокрема державні кошти та кошти суб'єктів господарювання медичної галузі за надані медичні послуги, нормативно-правової складової обстановки вчинення зазначених кримінальних правопорушень щодо спрощення процедури закупівлі товарів, призначених для боротьби з коронавірусними інфекціями;

- характеристику особи правопорушника, яку висвітлено крізь призму професійних та інших особливостей, з розподілом на дві групи залежно від вчинених кримінальних правопорушень: що мають на меті заволодіння державним майном або іншу мету, водночас посягають на державне майно;

дістало подальший розвиток:

- положення криміналістичної науки щодо відомостей про слідову картину кримінальних правопорушень, що посягають на державне фінансування галузі охорони здоров'я в умовах надзвичайної ситуації, яка представлена матеріальними, уявними (ідеальними) слідами й електронними (цифровими), де останні набули особливого значення та поширення в період карантинних обмежень;

- види типових слідчих ситуацій, які обумовлюють подальші дії слідчого, серед яких найсприятливішою визначено ситуацію найбільшої інформаційної визначеності як наслідок відкриття кримінального провадження на підставі матеріалів оперативних підрозділів НП України, СБУ; види типових версій, зокрема: вчинено кримінальне правопорушення, яке за механізмом вчинення схоже, але не належить до державного фінансування; вчинено заволодіння державним майном; вчинено кримінальне правопорушення з іншою метою, проте воно посягало на державне майно, тощо;

- особливості відкриття кримінального провадження, пов'язані з організацією роботи правоохоронних органів у період карантинних обмежень і надходженням інформації про вчинення правопорушення (рапорт працівника оперативного підрозділу, заяви про правопорушення від пацієнтів закладів охорони здоров'я, їхніх родичів чи інших громадян);

- перелік обставин, які підлягають доказуванню в кримінальному провадженні за досліджуваними протиправними діями в умовах пандемії.

Заслуговує на увагу проведений автором ґрунтовний аналіз наукових розробок та дисертаційних праць, що виконувалися в даному напрямі

дослідження в Україні та за кордоном. Це свідчить про якісне висвітлення здобувачем наявного стану наукового опрацювання досліджуваних питань.

Основні результати дослідження викладено в 10 наукових публікаціях, а саме: п'ять статей – у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, одна стаття – у науковому періодичному виданні іноземної держави, 4 публікації – у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів.

Проаналізувавши наукову дисертацію та фахові публікації Ю.І. Харкевича з теми дослідження офіційний опонент підтверджує, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані дисертантом, у своїй більшості є обґрунтованими, переконливими, об'єктивними, достовірними та новими.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації впроваджено та використовуються у: – *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення діяльності слідчих і працівників оперативних підрозділів НП України, а також інших відомств, які за підслідністю розслідують кримінальні правопорушення, пов'язані з державним фінансуванням галузі охорони здоров'я (акт впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 02.11.2023 року № 41124/24/4/3-2023/вс); – *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Криміналістика», «Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень», підвищення кваліфікації слідчих та інших категорій практичних працівників, а також під час підготовки підручників, лекцій та навчально-методичних матеріалів, проведення практичних занять з кримінального процесу, криміналістики й оперативно-розшукової діяльності (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 27.12.2023 року); – *науково-дослідній діяльності* – для подальших наукових досліджень методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 27.12.2023 р.).

Оцінка змісту дисертації. Дисертаційна робота Харкевича Юрія Івановича викладена українською мовою. Структура роботи відповідає вимогам МОН України та положенню про присудження ступеня доктора філософії. Вона структурована і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Результати дослідження представлені у шести додатках на 14 сторінках.

Наукові положення та висновки дисертаційного дослідження достатньо обґрунтовані здобувачем в тексті представленої праці. Автор системно і логічно вибудував зміст наукового дослідження, який включає в себе послідовне вирішення ключових проблем дисертації. Цілісно і змістовно розкрив питання мети і завдання дослідження з відображенням їх у висновках між розділами і загальних висновках, що уособлює собою завершене і цілісне сприйняття виконаної наукової праці.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати представленої дослідження. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У *вступі* визначено об'єкт і предмет дослідження, наведено актуальність вибраної теми та інформацію про апробацію дисертації на профільних заходах.

Перший розділ *«Теоретико-правовий аналіз і криміналістична характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії»* проаналізовано сучасний стан, теоретичну розробленість проблеми розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії. Визначено особливості предмета й обставини вчинення зазначених кримінальних правопорушень; схарактеризовано особу правопорушника; актуалізовано типові способи вчинення зазначених кримінальних правопорушень і типову слідову картину як елементи криміналістичної характеристики.

Автором встановлено, що проблематику розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії, на монографічному рівні раніше не досліджували. Водночас доведено, що працівники правоохоронних органів потребують додаткових ресурсів для боротьби з порушеннями законодавства в галузі охорони здоров'я в умовах надзвичайної ситуації, які відповідали б потребам слідчо-судової практики.

У Другому розділі *«Особливості початкового етапу розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії»* з'ясовано особливості відкриття кримінального провадження та обставини, що підлягають встановленню; окреслено типові слідчі ситуації та версії щодо встановлення осіб, причетних до вчинення кримінального правопорушення.

Звернута увага на те, що на початковому етапі досудового розслідування за цією категорією кримінальних правопорушень найсприятливішою для розслідування слідча ситуація, коли кримінальне провадження відкривають на підставі матеріалів оперативних підрозділів Національної поліції України, Служби безпеки України; а також: кримінальне провадження відкривають за матеріалами перевірок органами державного фінансового контролю; кримінальне провадження відкривають на підставі заяви про протиправні дії, що пов'язані зі зловживаннями в період пандемії, зокрема від пацієнтів, які перенесли коронавірусну хворобу або їх родичів; кримінальне провадження відкривають унаслідок звернення Держлікслужби за матеріалами перевірок до правоохоронних органів; кримінальне провадження відкривають на підставі заяви громадських організацій, діяльність яких спрямована на виконання завдань з підтримки здорового суспільства, про правопорушення до правоохоронних органів; виявлення факту кримінального правопорушення слідчим самотійно.

Типові версії початкового етапу розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії, сформовано так: а) вчинено заволодіння державним майном, зокрема державними коштами й коштами суб'єктів господарювання медичної галузі за надані медичні послуги; б) вчинено кримінальне правопорушення, основною метою якого не було заволодіння державним майном, зокрема державними коштами й коштами суб'єктів господарювання медичної галузі за надані медичні послуги; в) вчинено інше кримінальне правопорушення, не пов'язане з посяганням на державне майно, зокрема на державні кошти та кошти суб'єктів господарювання медичної галузі за надані медичні послуги; г) діяння не містить ознак кримінального правопорушення.

У розділі 3 *«Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій та використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії»* висвітлено особливості проведення обшуку, огляду, допиту за цією категорією кримінальних проваджень. Сформульовано пропозиції щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій для встановлення обставин події правопорушення; окреслено можливості використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії.

Ураховано міжнародні рекомендації щодо поширення використання альтернативних інструментів проведення слідчих (розшукових) дій під час карантинного режиму, таких як: можливість проведення процесуальних дій дистанційно, а також розгляд питань, віднесених до компетенції слідчих суддів, у режимі відеоконференції. Забезпечення санітарної безпеки під час обшуків та оглядів з боку правоохоронних органів вирішено не тільки використанням засобів індивідуального захисту, які сприяють збереженню криміналістично значущої інформації, а й вакцинацією, обов'язковим медичним оглядом.

Висновки повністю відповідають отриманим результатам, завданням та меті дисертаційного дослідження. Автором використано значну кількість вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, законодавчі та підзаконні нормативні акти України. Список використаних джерел складає 174 найменувань.

Таким чином, дисертація Харкевича Юрія Івановича відповідає існуючим вимогам та є завершеною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання комплексне висвітлення теоретичних положень та розробку практичних рекомендацій у вигляді криміналістичної методики щодо розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Харкевича Юрія Івановича щодо криміналістичної методики розслідування

кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії, рекомендується для використання у діяльності закладів вищої освіти, в науково-дослідницьких розробках наукових установ, дослідниками при написанні статей та монографій, плануванні досліджень по даному напрямку.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Ю.І. Харкевича, водночас необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. За змістом підрозділу 3.2. «Проведення негласних слідчих (розшукових) дій» здобувач виокремлює проблемні питання, які виникають під час оформлення та проведення НСРД, пов'язані з: неконтрольованим витоком інформації, насамперед секретної; непрофесійною підготовкою клопотань на отримання ухвали слідчого судді Апеляційного суду щодо дозволу на проведення НСРД; кваліфікацією протиправних дій, які не належать до тяжких та особливо тяжких злочинів, хоча в більшості випадків їх вчиняють у співучасті або в складі організованої групи; технічним забезпеченням підрозділів, які безпосередньо виконують завдання щодо НСРД; своєчасним оформленням матеріалів проведених НСРД тощо, а також пропонує шляхи їх вирішення.

Але, у дисертаційному дослідженні на жаль не знайшла свого відображення специфіка використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності, що широко використовується під час виявлення та розслідування зазначеної категорії кримінальних проваджень.

2. Під час узагальнення емпіричної бази дисертаційного дослідження здобувач зазначає про опрацювання 325 матеріалів кримінальних проваджень за фактами вчинення кримінальних правопорушень з державними коштами, виділених на галузь охорони здоров'я в період пандемії (ст. 190, 191, 210, 325, 358, 362, 364, 366, 367, 368, 368-5, КК України); зведені результати анкетування 298 співробітників (детективів НАБУ, прокурорів, слідчих НП України й оперуповноважених ДСР НП України). Втім, на нашу думку, деталізація наведених даних, тобто виокремлення показників за підслідністю, регіонами дослідження тощо, значно підвищила б репрезентативність сформованих висновків та розширила зведені дані у додатках.

3. За змістом підрозділу 3.1. «Проведення обшуку, огляду, допиту» здобувач цілком обґрунтовано приділяє увагу обшуку, огляду, допиту. Втім, робота значно виграла б, якщо у дисертації були виокремлені тактичні помилки і прорахунки, що допускаються працівники правоохоронних органів під час проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в період пандемії.

Однак, підсумовуючи викладене вище, слід зауважити, що вказані дискусійні положення водночас підкреслюють актуальність досліджуваної

проблематики та не впливають на позитивне враження від рецензованої наукової праці.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.
Дисертація *Харкевича Юрія Івановича* на тему: *«Криміналістична методика розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я в умовах пандемії»* за актуальністю, ступенем новизни представлених результатів, їх наукової обґрунтованості, повноти викладення в опублікованих наукових працях, рівнем виконання поставленого наукового завдання та володіння методологією наукової діяльності відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Рецензована робота відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор – *Харкевич Юрій Іванович* заслуговує на присудження *ступеня доктора філософії* з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент
«18» 04 2024р.

Наталя ПАВЛОВА

Підпис Павлової Н.В. засвідчую:

Проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Олександр ЮНІН

